

ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

Кафедра педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту

СИЛАБУС навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Код навчальної дисципліни	ОК 28
Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус навчальної дисципліни	Нормативна
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітньо-професійна програма	Бакалавр. Психологія
Обсяг навчальної дисципліни	5 кредитів ECTS (150 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, семінарські заняття
Форма контролю	Екзамен

Інформація про викладачів

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Поліщук Валерій Миколайович, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри
Контактний телефон	05959450855
Е-mail:	valeryipolishchuk@gmail.com
Профіль викладача	https://scholar.google.com.au/citations?user=79LfErkAAAAJ&hl=th https://uk.wikipedia.org
Консультації	П'ятниця (14.00–15.00)

Кількість часу на вивчення навчальної дисципліни (5 кредитів ECTS: 150 годин)

	Денна	Заочна
Лекції	26	8
Семінарські заняття	24	8
Самостійна робота (СРС)	100	134
Форма контролю	екзамен	екзамен

1. Анотація навчального курсу

Навчальна дисципліна «Соціальна психологія» вивчається здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на третьому році навчання у шостому (другому) семестрі.

Освітній процес – це лекційні та семінарські заняття, самостійні роботи (СРС) та підсумковий контроль (екзамен).

Місце освітнього компонента в освітньо-професійній програмі:

Навчальна дисципліна «Соціальна психологія» є складовою обов'язкових компонентів ОПП циклу дисциплін професійної підготовки.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS

Мета навчального курсу:

засвоєння і систематизація набутої в історичному календарному часі інформації про психологію людини у соціальній групі та психологію соціальних груп задля успішної реалізації власної індивідуальної особистісно-професійної траєкторії та зміцнення національної безпеки громадянського суспільства через 1) виокремлення актуальної соціально-психологічної проблематики мирного повсякдення та континентальної загарбницької війни, 2) локалізацію чи унеможливлення стабілізації в себе та інших громадян суб'єктивних чи споглядальних настанов, стереотипів, міфів про соціальну дійсність.

Завдання навчального курсу:

1. Засвоїти пізнавальні пріоритети соціально-психологічного знання в інформаційному розрізі особистісних, соціальних, економічних, культурологічних, етнічних, політичних тощо обставин соціальної реальності.

2. Систематизувати базовий різноплановий динамічний тематичний інформаційний масив (монографії, підручники, посібники, статті у періодиці тощо) з домінуванням наукових і навчально-методичних першоджерел за останні п'ять календарних років (2020–2024 рр. і окремо – 2025 р.), а також знакових наукових досягнень, які уособлюють «класику психологічної науки».

3. Сформувати пізнавальну орієнтацію на результативний пошук актуальних поточних, реальних і потенційних соціальних запитів на досконале знання соціальної психології в умовах сучасних соціальних викликів і загроз.

Теоретична частина навчального курсу: це інформація про генезу соціально-психологічного знання у концептуальних здобутках наукових шкіл та наукових уявленнях славетних наукових постатей у пізнавальному вимірі календарного соціального часу «минуле – теперішнє – майбутнє».

Практична частина навчального курсу: встановлення можливостей застосування тематичних теоретичних знань в інтенсивній практиці професійної діяльності психолога.

Самостійна робота: вивчення теоретичного матеріалу поза організаційними межами лекцій та семінарів для формування завершеної логістики змісту навчально-професійного процесу (це окремий або інтегральний інформаційний фрагмент з переліку екзаменаційних питань відповідно до структури модулів).

Пререквізити: 1) контент освітньо-професійної програми підготовки бакалавра 053 Психологія: а) цикл загальної підготовки (філософія, історія та культура України, педагогіка); б) цикл професійної підготовки (галузеве психологічне знання: загальна психологія, вікова психологія, диференційна психологія, педагогічна психологія, етнопсихологія, психологія управління, історія психології); 2) позаплановий програмний навчальний контент (біологія, економіка, соціологія, етика, естетика, географія, художня література).

Постреквізити: інформаційний масив навчального курсу «Соціальна психологія» є фундаментальною професійною основою передовсім для успішного виконання наукових студентських робіт, проходження педагогічних практик і, як наслідок, необхідних професійних компетенцій.

Тематичний зміст навчальної дисципліни, крім знакових досягнень галузевого світового, зокрема українського психологічного знання, відображає також тривалий авторський науково-педагогічний досвід в українській вищій школі кінця ХХ ст. – 2025 р.

Очікувані результати навчання:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9 Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності (ФК):

- ФК 1. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- ФК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).
- ФК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- ФК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

ФК 6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.

ФК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

ФК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ФК 12. Здатність до особистісної рефлексії в межах професійних компетенцій, розуміння динаміки міжособистісних стосунків та керування ними.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні з рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Windows 10, Mozilla Firefox, MS Office 2010; OpenOffice.org (11); доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; комп'ютер, проектор, інтерактивна дошка.

2. Організація навчання.

Методи навчання:

словесні (лекція: монолог, діалог, діалог – монолог, монолог – діалог; бесіда, диспут);

наочні (демонстрування, ілюстрування);

практичні (практична робота, робота з інформаційними джерелами, проєктів);

інноваційні технології (методи інтерактивного навчання).

Методи навчання ОК: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, диспут, дискусія); наочні методи (демонстрування, ілюстрування); практичні (спостереження, експеримент, «брейн-штормінг, тестові технології виконання вправ, робота з інформаційними джерелами, структурне та структурно-функціональне моделювання соціальної реальності, екстраполяція тощо) з пріоритетністю а) домінування наукового пошуку («проблемності») у викладі інформаційного масиву викладачем, б) самостійної роботи студентів; інноваційні технології (опорний конспект, методи інтерактивного навчання, методи проблемного навчання, мультимедійні методи навчання, методи проєктної діяльності, порт фоліо, ментальні карти, аналіз продуктів діяльності, аналіз продуктів власної пошукової діяльності).

Форми оцінювання ОК: усна (бесіда, повідомлення, коментар опорного конспекту тощо); письмова (самостійна робота за варіантами, виконання індивідуальних завдань, тощо); тестова; самоконтроль (самооцінка письмової роботи тощо).

Підсумковий контроль – екзамен.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Дедлайни та перескладання

Система взаємодії зі здобувачами освіти відбувається відповідно до принципів студентоцентрованого навчання та рівного доступу до здобуття якісної освіти. Роботи, які надаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал.

Перескладання відбувається до завершення вивчення курсу.

Академічна доброчесність

Списування під час контрольних робіт заборонені.

Відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, військові дії, стажування, національна/міжнародна кредитна мобільність, дуальне навчання тощо) освітній процес може відбуватися в дистанційному режимі з використанням відповідного програмного забезпечення за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекцій	Семинари.	лаб	інд	с.р.		лекцій	Семинари.	Лаб.	Інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи соціальної психології												
Тема 1.1. Теоретико-методологічні основи соціальної психології (понятійний базис)	16	2	2			12	18	1	1			16
Тема 1.2. Теоретико-методологічні основи соціальної психології (продовження: історико-психологічний екскурс)	16	2	2			12	20	1	1			18
Разом за модулем 1	32	4	4			24	38	2	2			34
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічне дослідження: теорія і практика												
Тема 2.1. Методологія соціально-психологічного дослідження	20	4	4			12	18	1	1			16
Тема 2.2. Методологія соціально-психологічного дослідження (продовження)	18	4	2			12	20	1	1			18
Разом за модулем 2	38	8	6			24	38	2	2			34
Змістовий модуль 3. Психологія групи як центральна проблема соціальної психології												
Тема 3.1. Психологія групи як центральна проблема соціальної психології	20	4	4			12	18	1	1			16
Тема 3.2. Психологія особистості у групі	20	4	4			12	20	1	1			18
Разом за модулем 3	50	8	8			24	38	2	2			34
Змістовий модуль 4. Феноменологія спілкування у соціальній психології												
Тема 4.1. Спілкування у структурі суспільних відносин і міжособистісних стосунків	22	4	4			14	18	1	1			16
Тема 4.2. Психологічні особливості спілкування	18	2	2			14	18	1	1			16
Разом за модулем 4	40	6	6			28	36	2	2			32
Усього годин	150	26	24			100	150	8	8			134

3. Система оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів із дисципліни «Соціальна психологія» ґрунтується на **компетентнісному підході**, що передбачає формування в майбутніх фахівців означених компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у шкалу ECTS. Загальний підсумковий бал з дисципліни визначається на основі додавання (знаходження суми) балів за всі види робіт, які передбачені робочою програмою з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність із дисципліни, становить 90 балів та до 10 балів здобувач освіти може отримати під час складання екзамену

Підсумкова оцінка є сумою балів, які отримує студент за поточну роботу на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, модульний контроль та (за бажанням студента) складання екзамену

Методи оцінювання.

Усний поточний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль, самоконтроль, самооцінка, підсумкове оцінювання.

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Семінарські заняття										Самостійна робота								Модульний контроль	Форма семестрової атестації (екзамен)
Максимальний бал : 60										Максимальний бал: 18								Максимальний бал: 12	Максимальний бал: 10
Сем 1-2	Сем 3-4	Сем 5-6	Сем 7	Сем 7	Сем 9	Сем 10	Сем 11	Сем 12	Сем 1-2	Сем 3-4	Сем 5-6	Сем 7	Сем 8	Сем 9	Сем 10	Сем 11	Сем 12	МК (1-4)	10
10	10	10	5	5	5	5	5	5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	12	

Заочна форма навчання

Семінарські заняття				Самостійна робота				Модульний контроль	Форма семестрової атестації (екзамен)
Максимальний бал: 40				Максимальний бал: 40				Максимальний бал:10	Максимальний Бал: 10
Семінар 1-2		Семінар 3-4		СР 1		СР 2		МК (1-4)	10
20		20		20		20		10	

Примітка: СР 1 та СР 2 можуть виконуватися як інтегроване завдання, що сумарно зіставляється із модульним структурно-функціональним змістом

Шкала оцінювання здобувачів

ECTS	Бали	Рівні навчальних досягнень студентів
A	90-100	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
B	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
D	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
E	60-63	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
FX	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
F	1-34	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за шкалою ECTS

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень здобувачів
1	2	3
90-100	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями. На основі досконалого знання матеріалу предмету набуті знання, вміння та навички здобувач використовує при вирішенні нестандартних задач. Вільно володіє психолого-педагогічною термінологією, вміє критично аналізувати педагогічні факти, формулювати висновки з урахуванням досягнень педагогічної науки

		викладеної у педагогічній науковій і методичній періодиці. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи, який проявляється у написанні рефератів, оглядів літератури, виступах на студентських наукових конференціях.
82-89	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження. Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно застосовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної психолого-педагогічної літератури. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі стану навчально-виховного процесу.
74-81	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками. Володіє матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, володіє психолого-педагогічною і науковою термінологією, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Частково опрацював(ла) передбачені програмою додаткові літературні джерела. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі.
64-73	D	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками. Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою літературою та першоджерелами, формулювання власної думки щодо тих чи інших емпіричних фактів. Епізодичне знайомство з періодичними психолого-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях, які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отримані при вивченні інших дисциплін.
60-63	E	Нижче середнього рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками. Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні етапи організації і проведення наукового дослідження. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань у вирішенні практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки, які при допомозі може виправити. Відсутнє знайомство з інформацією, що викладена в додатковій літературі.
35-59	FX	Низький рівень володіння навчальним матеріалом. Здобувач має уяву про деякі елементи наукового дослідження. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні, не може систематизовано відтворити навчальний матеріал, не вміє працювати з додатковою літературою і періодичними педагогічними виданнями. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок, на які не звертає уваги. Здобувач не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
1-34	F	Дуже низький рівень знань із дисципліни. Практично не знає психолого-педагогічної й наукової термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь. Відсутність практичних умінь і навичок є підставою для повторного вивчення дисципліни

4. Інформаційне забезпечення:

Рекомендована література

Основна

1. Власова Є. Соціальна психологія організацій та управління. К. : ЦНЛ, 2019. 340 с.
2. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. К. ЦНЛ, 2023. 156 с.

3. Москаленко В. В. Соціальна психологія. К.: ЦНЛ, 2019. 624 с.
4. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін.; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ: Талком, 2018. 580 с.
5. Поліщук В.М. Соціальна психологія. Суми: Університетська книга, 2022. 240 с.
6. Савчин М.В. Соціальна психологія. Дрогобич: ДДПУ, 2019. 256 с.

Додаткова

1. Ануфрієва Н.М., Зелінська Т.М., Туриніна О.Л. Соціальна психологія. К.: МАУП, 2016. 200 с.
2. Основи психології: підручник / за заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. К.: Либідь, 632 с.
3. Ле Бон Г. Психологія людських спільнот. Львів: Львівська політехніка, 2020. 228 с.
4. Даценко О.А. Основи соціальної психології: навч.-метод. посіб. Кривий Ріг, 2018. 143с.
5. Кайдалова Л. Г. Психологія спілкування: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: НФаУ, 2018. 140 с.
6. Козлова О. А. Соціальна психологія особистості та спілкування: практикум. Харків: НТУ «ХП», 2017. 172 с.
7. Поліщук В.М. Віковий кризовий розвиток людини від дня народження до дорослості. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2020. 459 с.
8. Поліщук В.М. Групові очікування в освітньому середовищі суб'єктів початкової школи / Психологія міжгрупової взаємодії: історичний і територіальний виміри: монографія [Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. М. Поліщук, В. І. Вус, Н. В. Дишлова, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, А. А. Мельниченко] / за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К.: Кропивницький: ІМЕКС-ЛТД, 2024. 194 с. (С. 84–97).
9. Поліщук В.М. Кризові, екстремальні і надзвичайні ситуації: концептуальні стратегії (теоретико-емпіричний зріз) // Психологічна безпека особистості: міжнар. кол. монографія / Університет Григорія Сковороди в Переяславі; БрДУ О.С. Пушкіна; за заг. ред. І.В. Волженцевої. Переяслав (Київська обл.): Домбровська Я.М.; Брест: БрДУ, 2021. 890 с (С. 605–622).
10. Поліщук В.М. Подолання деструктивних виявів міжгрупової взаємодії в освітньому просторі початкової школи / Психологія міжгрупової взаємодії: історичний і територіальний виміри: монографія [Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. М. Поліщук, В. І. Вус, Н. В. Дишлова, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, А. А. Мельниченко] / за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К.: Кропивницький: ІМЕКС-ЛТД, 2024. 194 с. (С.153–165)
11. Поліщук В.М. Психологія авторитаризму і професійна самодостатність вченого. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія. Том 32 (71) № 5, 2021. С. 23–31.*
12. Поліщук В.М. Проблематика психологічної науки в актуальному соціальному вимірі. *International Journal of Education and Science*, 2021. Vol. 4. No 4. С. 33-43.
13. Поліщук В.М. Психологія соціальної обмеженості (інформаційний зріз). *Вчені записки ТНУ і В.І. Вернадського*, 2022. Т. 33 (72). № 2. С. 184–189.
14. Поліщук В.М. Психологічна адаптація у системі розвивальної взаємодії «викладач – студент». *Габітус. Науковий журнал*, 2022. Вип. 41. С. 101–105.
15. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практичний посібник / Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
16. Соціальна психологія / за ред. Н.Ю. Воляннюк. К.: НТУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2019. 214 с.
17. Управління змінами / Петрова І.Л., Поліщук В.І., Печенізький В.П. Львів: Управління змінами. Міжнародна громадська організація «Фундація польсько-української співпраці ПАУСТ», 2017. 113 с.
18. Anatolii Maksymenko, Olena Otych, Valerii Polishchuk, Yurii Skyba, Nataliia Savchenko, Tetiana Olushko. *Comparison of Educational Development Trends in Ukraine and the World*, 2024, Volume 15, Issue 1, pages: 149-165 <https://doi.org/10.18662/brain/15.1/542>

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека психології [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту: http://gumer.info/bibliotek_Buks/Psixot/Index.php.
2. Науковий вісник НАВС [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту: <http://www.naiav.kiev.ua/pages/biblio/visnik>.
3. Психологічний словник [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту: <http://amazonkat.narod.ru>.
4. Світ психології [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту: <http://www.psychology.net.ru>
5. American journal for fundamental, Applied and Experimental Researches [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journal.ua-usa.org>.
6. Fundamental and applied researches in practice of leading schools [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://farpless.org>.
7. Fundamental and applied researches in practice of leading schools [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://farpless.org>.